

OD VIRTUALNOG DO STVARNOG

Dr. Marčinko: 'Nasilje u video igri prenosi se u stvarni život'

Mladima koji su preplavljeni porivom za igranjem agresijom nabijenih igrica teško je ponekad ustanoviti jasnu razliku između virtualnog i stvarnog života.

Piše: [Dušan Mijulić](#)

Objavljeno: 9. rujna 2025. 08:07

Psihijatar Darko Marčinko iz KBC Zagreb.

Neja Markicevic/Cropix/Cropix

OD VIRTUALNOG DO STVARNOG SVIJETA NASILJA (2)

[Zabrinjava porast nasilja prema roditeljima](#)

Podijeli

OD VIRTUALNOG DO STVARNOG SVIJETA NASILJA (4)

[Ovisnost o nasilnim igricama znak je poremećene osobnosti](#)

PROMO

[Smanjenje rizika od poplava u RH: Uspješno provedena modernizacija hidroloških postaja i crpnih stanica](#)

TVOJ VODIČ
ZA ODRASTANJE
UPUTE ZA SAMOSTALNE
KUĆNE POPRAVKE

PITA J AI PERPLEXITY PRO

12 MJESECI
BESPLATNO

UZMI BESPLATNU LICENCU
ZA PERPLEXITY PRO PUTE
MAGENTA MOMENTA

T Istraži

Koja je moguća uzročno-posljedična vezi između igranja nasilnih igrica i nasilja među mladima, pitali smo psihijatra, profesora doktora **Darka Marčinka**. Profesor Marčinko sa svojim se timom bavi istraživanjem nasilja i poremećaja ličnosti, o čemu su napisali i nekoliko tematskih knjiga: "Od nasilja do dijaloga", "Poremećaji ličnosti: stvarni ljudi, stvarni problemi", "Psihodinamika ljubavi i mržnje", "Transgeneracijska trauma" te "Usamljenost i depresija". Tim priprema i novu knjigu, uz prateći tečaj Medicinskog fakulteta, za studeni ove godine pod nazivom "Dobri odnosi".

- Svaki čovjek ima dva nagonska bazena. Jedno su libidno-zaštitni nagoni, vezani uz ugodu, a drugo su agresivni-destruktivni nagoni, vezani uz nelagodu. Agresija sama po sebi nije nužno loša, evolucijski gledano pomogla je čovjeku da opstane. Važno je naglasiti da psihodinamska istraživanja ukazuju kako se agresija dijeli na zdravu

(adaptivnu) i nezdravu (štetnu). Zdrava agresija znači zrelu obranu sebe i svojih prava, a nezdrava agresija implicira da se rabi nasilje, odnosno nezdravo iskazivanje agresije prema drugima. Loš derivat agresije naziva se nasilje i vezano je uz destrukciju. Nasilje je jedan od oblika nezdrave reakcije i suočavanja sa stresorima koje život nosi. Dakle, po tome je svako nasilje odraz nezdravih psiholoških mehanizama. Unatoč tome što u igri riječi bolje zvuči da je nasilje "naučeno ponašanje", psihodinamski gledano točniji odgovor jest da je nasilje upravo "ponašanje koje nije naučeno". Pritom se misli da optimalni i zdravi načini nošenja sa stresom kod osoba sklonih nasilju nisu postignuti. To znači da kada neka osoba nije imala prilike i iskustva za optimalne poruke i kakvu-takvu poticajnu atmosferu tijekom odrastanja, razvija posljedično prazninu doživljaja sebe i drugih, pri čemu nasilje postaje sekundarna reakcija na tu prazninu, nemoć i često posramljenost. To bi značilo da se u nasilju, iza svake lažne svemoći i prepotencije, krije nemoć, odnosno impotencija - kaže prof. dr. Marčinko.

Igrice utječu i na nasilje u mladih.

- Igrice koje uključuju nasilje, puno pucanja i ubijanja, spadaju u virtualnu komunikaciju. Nažalost, ova virtualna komunikacija kod mladih koji previše vremena provode igrajući igrice, a imaju slabe kapacitete za toleranciju agresije, s vremenom postaje dio njihove psihičke realnosti u tzv. realnom životu. Mladima koji su preplavljeni porivom za igranjem agresijom nabijenih igrica ponekad je teško ustanoviti jasnu razliku između virtualnog i stvarnog života. Upravo preplavljenost nezdravim aspektima igrica impregnira njihovu psihičku realnost i onemogućava im zdravu distancu prema sadržajima koje igrice nose. To znači da se i u tzv. vanjskom životu ponašaju kao da se radi o igrici. To objašnjava i nasilne oblike ponašanja. Ono što nedostaje jest uvid u posljedice nasilnih ponašanja u realnom životu jer posljedice nasilja u igricama nisu ni blizu slične kao one u stvarnom životu. Zato je bitno osvijestiti u javnosti štetne posljedice neumjerenog boravka mladih ispred ekrana igrajući videoigrice nasilnih sadržaja. Postoje i drugi načini izražavanja agresivnih nagona, kao što su sportski sadržaji i drugi oblici fizičke aktivnosti, posebno one vezane uz prirodu - navodi prof. dr. Marčinko.

OGLAS

Psihijatri se ne bave samo teorijskim aspektom utjecaja nasilnih igrica i stvarnog svijeta nasilja, nego provode i psihijatrijska vještačenja.

- Analiza ličnosti počinitelja teških kaznenih djela ukazuje da je kod njih visoko izražen patološko-narcistički spektar ponašanja koji uključuje više kliničkih slika te se dijagnostički proteže u rasponu od narcističkog do antisocijalnog poremećaja ličnosti. Glavne karakteristike tog spektra su nedostatak ili čak odsutnost empatije, sklonost iskorištavanju drugih ljudi i nerealna slika sebe i svojih potreba. Postoji tzv. procjep selfa, viđenje sebe nije u skladu s realnom slikom, te se unutar tog procjepa razvijaju i nerealna očekivanja od drugih ljudi, uz temeljno nerealno viđenje samoga sebe

koje je okolini često vrlo upadljivo. Temeljni psihološki mehanizam obrane je rascjep, koji se očituje kao crno-bijeli doživljaj realnosti. Pritom sebe uglavnom vide idealizirajuće (kao heroja ili žrtvu - bijeli dio prizme), a druge vide uglavnom kao ugrožavajuće ili čak progonitelje (crni dio prizme). Kada dožive emocionalnu povredu, nemaju kapaciteta psihički je proraditi, nego moraju reagirati na tjelesnoj razini, često trenutačnim i vehementnim oslobađanjem vlastitih teških osjećaja, putem impulzivnih i nepromišljenih reakcija, jer nemaju kapaciteta za toleranciju frustracije. Glavni elementi sindroma malignog narcizma su obilježja narcističnog poremećaja ličnosti, uz dodatne antisocijalne crte ličnosti, sadizam blizak egu i paranoidni, nerealno utemeljeni, osjećaj ugroženosti. S obzirom na njihov doživljaj da zaslužuju posebna prava, maligni narcisi često ne poštuju društvene norme te su često počinitelji kaznenih djela, od krađa do ubojstava. Kada ih se pita za motive počinjenja kaznenih djela, uglavnom nude objašnjenja da se radilo samo o reakciji na to što su ih drugi povrijedili, dakle nude objašnjenja koja nisu temeljena na realnoj istini - kaže naš sugovornik o obilježjima ličnosti počinitelja teških kaznenih djela koja su bila motivirana nasilnim igricama.

- Praktički se radi o distorziji realnosti jer ubijanje i nasilje u igricama nije kažnjivo, pa osoba iste modele ponašanja primjenjuje i u vanjskom svijetu uz prateću nerealnu percepciju da neće biti posljedica za nju same. Potreba za agresijom kao načinom samopotvrde, sklonost uništavanju, bijesu i jaka želja za osvetom dio su sadističkog elementa malignog narcizma. Pritom često osjećaju mržnju koja ih može potpuno impregnirati i psihološki paralizirati te se brane od nje tako da je projiciraju na druge. U podlozi su jaki deficiti identiteta i morala kao važnih sastavnica ličnosti koje nastaju tijekom formiranja ličnosti. Neizgrađenost ili difuzija identiteta obično je praćena nizom kontradiktornosti u doživljaju i ponašanju. Mogu, primjerice, mogu imati istodobno prazninu i biti skloni impulzivnim reakcijama na povredu. Isto tako, mogu biti istodobno arogantni izvana, a bojažljivi u unutarnjem svijetu. Empatijski deficiti onemogućuju im dobre odnose s drugima i stvaraju temeljni nedostatak socijalne ispunjenosti. S obzirom na problematičan superego (savjest i moral), smanjen im je ili potpuno reduciran kapacitet za osjećaj žaljenja ili krivnje za djela koja su počinili. Američki psihijatar Michael Stone bavio se istraživanjem zla u kontekstu počinitelja teških kaznenih djela te je napravio i ljestvicu zla. Na vrhu te ljestvice zla su serijski ubojice koji imaju u visokom postotku obilježja malignog narcizma - objašnjava prof. Marčinko.

Prof. Marčinko objašnjava i ima li u virtualnom i stvarnom svijetu kakve poveznice između nasilja i mržnje.

- Nasilje je odraz nemogućnosti nošenja s frustracijama uz makinalni način borbe za svoja prava. Nasilje spada u primitivne oblike izražavanja agresije, dakle nema mogućnosti zdrave prosudbe, nego se tehnički, abreakcijom, rješava doživljena frustracija, često uz popratnu mržnju prema onome koga se smatra krivim za svoje nedaće. Mržnja je, prema psihodinamskim istraživanjima i teorijama, vezana uz destruktivne nagone i nasilje koje ne treba nužno biti fizičko, nego može biti i psihičko. Razumijevanje korijena mržnje, a to je osjećaj nemoći, omogućava nam da smanjimo negativni kolorit mržnje i loš utjecaj na nas. Unatoč tome što je mržnja temeljno nelagodna emocija, bitno je raditi na njezinu razumijevanju. Evolucijski gledano, mržnja ima i adaptivne, korisne vrijednosti. Tako ona u nekim životnim situacijama, kao što je obrana u ratnim događajima, može imati i zaštitnu, obrambenu ulogu. Kod ljudi koji u strukturi ličnosti nemaju dovoljno zaštitnih mehanizama dominira nelagodni spektar emocija i doživljaja koji mogu preplaviti ličnost. Kada osoba u stanju mržnje počinii nasilje, često se kasnijim psihijatrijskim vještačenjima dokaže postojanje upravo smetnji iz

kruga nekog od poremećaja ličnosti, a najčešće se radi o antisocijalnom ili narcističnom podtipu poremećaja ličnosti - kaže prof. dr Marčinko.

Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz programa poticanja novinarske izvrsnosti

Prijavi se na newsletter i prvi pročitaj
novi tekst ovog autora.

Unesite svoj Email

Prijavite se

Podijeli

[#Od Virtualnog Do Stvarnog Svijeta Nasilja](#)

[#Prof Dr Sc Darko Marčinko](#)

[Želite li dopuniti temu ili prijaviti pogrešku u tekstu?](#)

više na Jutarnjem